

Institutionen för Handel och Företagande

Kurs: Organisation och ledarskap II

Delkurs

Kurskod: FÖ314G

Högskolepoäng för tentamen: 5 hp (av 7,5 hp)

Datum: 2024-01-08

Skrivtid: 14.15 - 19.30

Jourhavande lärare

Kan nås på telefon

Johanna Frödelius

0500-44 87 36 (14.15 - 17.00)

070 66 56 632 (14.15 - 17.00)

Besöker skrivningen ☐ Ja, kl

☒ Nej

Hjälpmedel och övriga upplysningar till skrivvakter: Inga hjälpmedel

Miniräknare ☐ Högskolans miniräknare

Skrivpapper ☒ Linjerat

☐ Studentens miniräknare

☐ Rutat

☐ Ej tillåten

Vid egen uppkopiering ange antalet kopior _____

Anvisningar till lärare

Alla tentamensformulär ska lämnas in på reprocentralen.

- **För kopiering av tentamen** ska inlämning av original exemplar ske senast 6 arbetsdagar före tentamenstillfället. Antal exemplar som ska kopieras upp fylls i av reprocentralen i rutan nedan.
- **Färdigkopierad tentamen** ska lämnas in senast 3 arbetsdagar före tentamenstillfället. Meddela tentamensadministrationen i god tid när inlämningen kommer att ske. Tentamen överlämnas direkt till personal på reprocentralen (ej via internpost). Vid egen uppkopiering ange antalet kopior i rutan ovan.

Inlämning ska ske på reprocentralens öppettider.

FYLLS I AV ADMINISTRATIONEN

Antal uppkopierade exemplar 120

Antal anmälda _____

Institutionen för Handel och företagande

TENTAMEN

Kurs: Organisation och ledarskap II

Delkurs

Kurskod: FÖ314G

Högskolepoäng för tentamen: 5 hp (av 7,5 hp)

Datum: 2024-01-08

Skrivtid 14.15 - 19.30

Ansvarig lärare: Johanna Frödelius

Berörda lärare: Annica Bragsjö-Hultén

Hjälpmedel/bilagor: Inga hjälpmedel

Övrigt

Tentamen innehåller 4 essäfrågor och 15 alternativfrågor

- Anvisningar
- ☐ Ta nytt blad för varje lärare
 - ☒ Ta nytt blad för varje ny fråga
 - ☒ Skriv endast på en sida av papperet.
 - ☒ Skriv namn och personnummer på samtliga inlämnade blad.
 - ☒ Numrera lösbladen löpande.
 - ☒ Använd inte röd penna.
 - ☒ Markera med kryss på omslaget vilka uppgifter som är lösta.

Betyg

U: 0–22 poäng

G: 22,5–33,5 poäng

VG: 34–45 poäng

Skrivningsresultat bör offentliggöras inom 18 arbetsdagar

Lycka till!

Antal sidor totalt

Tentamen Organisation och ledarskap II (FÖ314G) 2023-01-08.

Tentamen examineras genom **fyra essäfrågor** och **femton alternativfrågor**.
För godkänt betyg krävs minst 22,5 poäng. För VG krävs minst 34 poäng.

Del 1, essäfrågor (30 poäng)

1. *Det strukturella perspektivet* och *det politiska perspektivet* representerar två olika synsätt som kan användas för att förstå organisationer.
 - a. Beskriv och diskutera grunderna i *det strukturella perspektivet*. Utgå också från en organisation som du känner till och diskutera hur begreppen *samordning* och *arbetsdelning* kommer till uttryck i din valda organisation.
 - b. Beskriv och diskutera grunderna i *det politiska perspektivet*. Förklara också vad som menas med att organisationer kan förstås både som *politiska arenor* och som *politiska agenter*.
2. Människor spelar en viktig roll inom både *det symboliska perspektivet* och *HR-perspektivet*. Men vilka skillnader finns mellan perspektiven? (8p)
 - a. Diskutera och jämför innehållet i *HR-perspektivet* med innehållet i *det symboliska perspektivet*.
 - b. Utgå från en organisation som du känner till och ge praktiska exempel på vad vi skulle kunna se utifrån *HR-perspektivet* jämfört med *symbolperspektivet*.
3. Ledarskap ses ofta som viktigt för organisationers framgång, men som illustreras genom Bolman och Deals fyra perspektiv finns det flera olika sätt att förstå ledarskap på. (7p)
 - a. Välj två perspektiv. Redogör för perspektivens grundläggande ledarskapsutmaningar och diskutera kopplingen till perspektivens antaganden.
 - b. Diskutera också kopplingen mellan de två perspektivens ledarskapsutmaningar och kännetecknande ledaregenskaper.
4. Det är skillnad mellan praktisk användning av perspektiv (av chefer/ledare i organisationer) och användning av perspektiv som analysverktyg (av exempelvis studenter inom företagsekonomi). (7p)
 - a. Diskutera varför användning av perspektiv och perspektivväxling kan vara viktigt för chefer. Använd dig gärna av exempel.
 - b. Diskutera varför förståelse för perspektiv och tillämpning av perspektiv är viktigt för dig som student inom företagsekonomi. Använd dig gärna av exempel.

Del 2, alternativfrågor (15 poäng)

Besvara frågorna i **svarstalongen** (längst bak i tentan).

Endast ett alternativ per fråga är rätt.

5. Vilket av följande alternativ beskriver **INTE** betydelsen av en *metafor*?
 - a. Metaforen fungerar som en överföring av betydelse
 - b. Den optimala metaforen är representativ för hur verkligheten ser ut
 - c. Olika metaforer kan fånga olika aspekter av ett fenomen, t ex en organisation
 - d. Metaforen kan underlätta när man skapar sig en bild av något
 - e. Metaforen sammanför två fenomen som skiljer sig betydligt men inte totalt åt

6. Vilka är de *tre fallgroparna* vid hanterandet av organisatoriska problem?
 - a. Lägga skulden på cheferna, lägga skulden på samordningen, lägga skulden på komplexiteten
 - b. Lägga skulden på individerna, lägga skulden på komplexiteten, lägga skulden på byråkratin
 - c. Lägga skulden på cheferna, lägga skulden på samordningen, lägga skulden på makthunger
 - d. Lägga skulden på individerna, lägga skulden på byråkratin, lägga skulden på makthunger
 - e. Lägga skulden på cheferna, lägga skulden på byråkratin, lägga skulden på komplexiteten

7. Bolman och Deal tar upp olika *strukturella dilemman*, som bidrar till att försvåra arbetet för en chef. Vilket av nedanstående är **INTE** ett av dessa strukturella dilemman?
 - a. Koalitioner kontra sociala dynamiker
 - b. Bristande klarhet kontra bristande kreativitet
 - c. Mållöst kontra målbundet
 - d. För löst kontra för stramt
 - e. Oansvarigt kontra omedgörligt

8. Hawthornestudien visade att människor presterar bättre när...
- Medarbetarna känner sig sedda
 - Chefen har en människosyn enligt McGregors teori X
 - Belysningen är optimal för arbetsuppgiften
 - Medarbetarna upplever en hög grad av struktur
 - Rasterna är jämnt fördelade under arbetsdagen
9. Vilket alternativ kan **främst kopplas samman** med *det strukturella perspektivet*?
- Upprättande av dagordning
 - Maslows behovspyramid
 - Lateral och vertikal samordning
 - Ritualer och ceremonier
 - Teori X och teori Y
10. Vilket alternativ hör **INTE** samman med det strukturella perspektivet?
- Vid ett ineffektivt ledarskap är ledaren en tyrann
 - Centrala begrepp inom perspektivet är mål, roller och regler
 - Inom perspektivet är det centrala inte vad som händer utan vad det betyder
 - Exempel på en viktig ledaregenskap inom perspektivet är att ledaren experimenterar, utvärderar och anpassar sig.
 - Inom perspektivet anses det vara viktigt att rationaliteten får vara styrande
11. Vilket alternativ är en **svaghet** med *det strukturella perspektivet*?
- Risk för att användning av symboler skapar genans snarare än entusiasm
 - Risk för övertro på att integrera individens och organisationens mål
 - Risk för cyniskt synsätt som när konflikter och misstänksamhet
 - Risk att missa allt som är utanför den formella uppgiften
 - Risk för en alltför romantiserad människosyn
12. Vilket alternativ kan **främst kopplas samman** med *HR-perspektivet*?
- Ritualer och ceremonier
 - Regler, policys och projektgrupper
 - Social dynamik och gruppdynamik
 - Differentiering kontra integrering
 - Humor, lek och organisationen som teater

13. Vilket alternativ hör **INTE** samman med *HR-perspektivet*?

- a. Vid ett effektivt ledarskap är ledaren en katalysator eller tjänare
- b. Centrala begrepp inom perspektivet är behov, färdigheter och relationer
- c. En svaghet med perspektivet är att det finns risk för en alltför romantiserad människosyn samt antagande att alla vill ha tillväxt och samarbete
- d. Inom perspektivet anses det viktigt att sträva efter balans mellan organisationens behov och medarbetarnas behov
- e. Enligt perspektivet är kännetecknande egenskaper hos en ledare att hen föregår med gott exempel, är ordentligt påläst och ser till att skaffa sig kopplingar till spelets huvudaktörer

14. Vilket alternativ är en **korrekt beskrivning** av ledaren utifrån *ett HR-perspektiv*?

- a. Vid ett ineffektivt ledarskap är ledaren en tyrann
- b. Vid ett effektivt ledarskap är ledaren en katalysator
- c. Vid ett effektivt ledarskap är ledaren en förhandlare
- d. Vid ett ineffektivt ledarskap är ledaren en dåre
- e. Vid ett effektivt ledarskap är ledaren en profet

15. Vilket alternativ kan **främst kopplas samman** med *det politiska perspektivet*?

- a. Institutionell teori
- b. Agendasättande, arenor och förhandling
- c. Ritualer och ceremonier
- d. Social dynamik och gruppdynamik
- e. Strategi, mål och kärnprocesser

16. Vilket alternativ är en **korrekt beskrivning** av ledaren utifrån *ett politiskt perspektiv*?

- a. Vid ett effektivt ledarskap är ledaren en profet
- b. Vid ett ineffektivt ledarskap är ledaren en tyrann
- c. Vid ett effektivt ledarskap är ledaren en katalysator
- d. Vid ett ineffektivt ledarskap är ledaren en dåre
- e. Vid ett effektivt ledarskap är ledaren en förhandlare

17. Vilket alternativ är **en svaghet** med *det politiska perspektivet*?

- a. Risk för att förlora möjligheter till en rationell diskurs, samarbete och hopp.
- b. Risk att överskatta formell makt samt underskatta andra former av makt
- c. Risk för att symboler kan användas för manipulation
- d. För lite fokus på personalrelaterade, politiska och kulturella variabler som är avgörande för effektivitet
- e. Risk att bortse från strukturfrågor samt konflikter och knappheter som verkligheten präglas av

18. Vilket alternativ kan **främst kopplas samman** med *det symboliska perspektivet*?

- a. Maslows behovspyramid
- b. Lateral och vertikal samordning
- c. Bildande av nätverk och koalitioner
- d. Teori X och teori Y
- e. Institutionell teori

19. Vilket alternativ är en **svaghet** med *det symboliska perspektivet*?

- a. För lite fokus på personalrelaterade, politiska och kulturella variabler som är avgörande för effektivitet
- b. Risk att överskatta formell makt samt underskatta andra former av makt
- c. Risk för att förlora möjligheter till en rationell diskurs, samarbete och hopp.
- d. Risk för att symboler kan användas för manipulation
- e. Risk att bortse från strukturfrågor samt konflikter och knappheter som verkligheten präglas av

Lycka till!

Johanna

Svarstalong alternativfrågor

Svarsalternativ	A	B	C	D	E
Fråga					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					